EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.10.2015.
COM(2015) 538 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395.pantu

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Saskaņā ar 395. pantu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij ieviest īpašus pasākumus, lai atkāptos no šīs direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Tā kā ar šo procedūru paredz atkāpes no PVN vispārīgajiem principiem, tādām atkāpēm vajadzētu būt samērīgām un to tvērumam ierobežotam.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2015. gada 18. jūnijā, Austrijas Republika, Bulgārijas Republika, Čehijas Republika un Slovākijas Republika pieprasījušas atļauju ieviest pasākumu, kas būtu atkāpe no PVN direktīvas 193. panta. Saskaņā ar minētās direktīvas 395. panta otro daļu Komisija 2015. gada 2. jūlija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par minēto četru dalībvalstu iesniegto pieprasījumu. Komisija 2015. gada 7. jūlija vēstulē paziņoja Austrijas Republikai, Bulgārijas Republikai, Čehijas Republikai un Slovākijas Republikai, ka Komisijas rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu pieprasījuma izvērtēšanai.

Minētās dalībvalstis pieprasa atļauju atkāpties no PVN direktīvas 193. panta attiecībā uz personu, kas atbildīga par PVN nomaksu nodokļu iestādēm, un piemērot t. s. "apgrieztās maksāšanas sistēmu".

2. APGRIEZTĀS MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA

Atbilstoši PVN direktīvas 193. pantam PVN maksāšanas pienākums ir nodokļa maksātājam, kurš piegādā preces vai sniedz pakalpojumus. Apgrieztās maksāšanas sistēmas mērķis ir šo pienākumu pārnest uz nodokļa maksātāju, kurš preces vai pakalpojumus saņem.

3. PIEPRASĪJUMS

Austrijas Republika, Bulgārijas Republika, Čehijas Republika un Slovākijas Republika saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu pieprasījušas, lai Padome pēc Komisijas priekšlikuma dotu atļauju krāpšanas apkarošanas nolūkā piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no PVN direktīvas 193. panta, kas izpaustos kā apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošana visām preču piegādēm un pakalpojumiem, kuru vērtība pārsniedz EUR 10 000.

Tas dotu atļauju attiecīgajām dalībvalstīm noteikt apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu visām nozarēm, visiem atsevišķiem preču vai pakalpojumu veidiem, kurus tās izvēlētos, un, iespējams, valsts ekonomikai kopumā. Tas pašos pamatos mainītu pašreizējo sadalīto maksājumu sistēmu, kas ir viens no pamatprincipiem, uz kuriem balstīta pašreizējā PVN sistēma.

4. KOMISIJAS VIEDOKLIS

Saņēmusi pieprasījumus saskaņā ar 395. pantu, Komisija tos pārbauda, lai pārliecinātos, vai ir izpildīti pamatnosacījumi šādu pieprasījumu apmierināšanai, tas

ir, vai ierosinātais īpašais pasākums vienkāršo procedūras nodokļa maksātājiem un/vai nodokļu administrācijai un vai šāds priekšlikums novērš konkrētu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas. Komisija šajā jautājumā vienmēr bijusi rezervēta un piesardzīga, lai panāktu, ka ar atkāpēm netiek traucēta vispārējās PVN sistēmas darbība, atkāpju tvērums ir ierobežots un tās ir nepieciešamas un samērīgas.

Neskarot jautājumu par to, vai pieprasītais pasākums būtu efektīvs veids, kā apkarot karuseļveida un citu veidu krāpšanu vai mazināt PVN iztrūkumu kopumā, un neskarot nesaskaņotību, ko izraisītu šāda pilnīgi fakultatīva sistēma, tik tālejoši pasākumi neapšaubāmi ir ārpus PVN direktīvas 395. pantā paredzētās atkāpes tvēruma. Komisija jau ir norādījusi, ka apgrieztās maksāšanas sistēmas vispārēju un nekonkretizētu piemērošanu — šajā gadījumā, iespējams, visām precēm un pakalpojumiem — vairs nevar uzlūkot par īpašu pasākumu iepriekš minētā panta nozīmē[1].

Ir jāpierāda, ka apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošana ir pamatota ar īpašu krāpšanas problēmu un ka tā nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai apkarotu šo krāpšanas situāciju, kas neizbēgami nozīmē, ka pasākumam jābūt mērķorientētam. Jebkurā gadījumā šāds pasākums nedrīkst attiekties uz lielu ekonomikas daļu vai pat visu ekonomiku un dažādiem ražošanas un izplatīšanas posmiem.

Tas izriet no Eiropas Savienības Tiesas judikatūras, kurā ticis nolemts, ka pasākumiem, kuri tiek veikti, piemērojot PVN direktīvas 395. pantu, lai vienkāršotu PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, jābūt nepieciešamiem un atbilstošiem to izvirzītā īpašā mērķa sasniegšanai, un tiem pēc iespējas mazāk ir jāietekmē PVN direktīvas mērķi un principi[2].

Ņemot vērā pieprasītā pasākuma vispārējo tvērumu, neapšaubāmi tiktu ietekmēts sadalīto maksājumu sistēmas pamatprincips, kas ir saskaņotās PVN sistēmas pamatā.

Turklāt Komisija uzskata, ka par būtiskām PVN sistēmas izmaiņām būtu jālemj ES līmenī saistībā ar PVN sistēmas reformu un nevis ar atsevišķiem valstu risinājumiem.

5. SECINĀJUMS

Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, Komisija iebilst pret Austrijas Republikas, Bulgārijas Republikas, Čehijas Republikas un Slovākijas Republikas iesniegto pieprasījumu.

[1] Šajā saistībā sk. COM(2015) 214.

[2] Sk., piemēram, lietas C-489/09 *Vandoorne NV*, 27. punktu.